

Tekstivastine jakso 1.

Minna Luoto: Hei, tämä on Metsän suunta podcast ja minä olen Minna Luoto. Tervetuloa mukaan pohtimaan metsän suuntaa. Jokaisessa jaksossa sukellaan yhteen teemaan, yhdessä asiantuntijavieraiden kanssa.

Minna: Hei ja tervetuloa Metsän suunta podcastin ensimmäisen jakson pariin. Ensimmäisessä jaksossa me keskustellaan metsien roolista ilmastonmuutoksessa ja me ollaan saatu vieraiksi Saara Karkulahti Itä- Suomen elinvoimakeskuksesta sekä Jyri Wuorisalo Savonia-ammattikorkeakoulusta. Tervetuloa.

Saara Karkulahti: Kiitos paljon.

Jyri Wuorisalo: Kiitos, hienoa tulla metsään.

Minna: Ennen kun lähdetään menemään syvemmälle aiheeseen, niin me haluttais kuulla teistä, minkälaista työtä te teette ja miten ehkä ilmasto ja ympäristö, metsäasiat siihen liittyy.

Saara: Joo mä vedän nykyisin Itä-Suomen Elinvoimakeskuksessa aiemmin Pohjois-Savon ELY-keskuksessa Hiilineutraali Pohjois-Savo projektia. Tämä on jo kolmas EU-rahoitteinen- hanke, mitä mä vedän tähän hiilineutraaliuteen liittyen. Ja kyllä jos puhutaan hiilineutraaliudesta ja meidän päätavoitteesta, että Pohjois-Savo olisi hiilineutraali maakunta vuoteen 2035 mennessä, niin metsillä ja hiilinieluilla on ihan valtavan iso merkitys tässä, eli kyllä siitä niin kun paljon puhutaan, mutta ehkä myös silleen isommassa kuvassa niin sitten tämmöisestä niin kun kestävän arjen ja kestävän elämän, kestävien organisaatioiden jotenkin siitä siitä tematiikasta on tosi paljon puhuttu nyt viime vuosina myöskin ja siinä mä ajattelen, että niinku tämmöinen metsäsuhde ja luontosuhde, jokasen henkilökohtainen, on itse asiassa myös aika tärkeässä roolissa.

Minna: Kyllä mahtavaa miten Jyri?

Jyri: No mä työskentelen Savonialla kestävän kehityksen hankkeissa sekä Suomessa että ympäri Eurooppaa ja se oma erikoisala on tämmöinen ilmasto- ja ympäristöturvallisuus. Eli mä katson tätä ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä hyvin paljon sitä kautta, että millaisia riskejä siellä syntyy, miten me mitä rakentaa varautumista, kun luontokato etenee, mitenäs ilmastoriskit jos ne toteutuukin niin miten ne vaikuttaa vaikka meidän ympäristöön ja sitä kautta myös elinkeinoihin ja itse oon koko elämäni liikkunut luonnossa. Tää luontosuhde on semmoinen, että se on niin hieno tehdä tätä työtä. Aina vaan kun on vapaa- aikaa lähden melomaan taikka hiihtämään niin tietenkä ymmärtää että tää ympäristö muuttuu ihan liian nopeasti nyt, meidän on tehtävä paljon sen eteen.

Minna: Kyllä just näin vähän tuli jopa itselle sellainen ajatus, että lukisitte mun ajatuksia ja vähän niin kun tuntuu että osittain menitte jo niihin aiheisiin mitä haluaisinkin teidän kanssa tänään jutella, niin ihan mahtavaa että oon saanut teidät nyt vieraiksi.

Jos me mietitään metsien roolia ilmastonmuutoksessa ja lähdetään miettimään ensin siitä suunnasta, että niin kun metsillä on toki myös tärkeä rooli siinä ilmastonmuutoksen hillinnässä, ja jos me nyt mietitään minkälaisia metsiin kohdistuvia juttuja vaikka mediassa pyörii, niin se keskustelu käy välillä tosi kiivaana ja siellä on hyvin monenlaisia mielipiteitä. Mutta mitkä teidän ajatukset on siitä, että mikä ehkä se metsien tärkein rooli tai minkälaisia rooleja metsillä on ilmastonmuutoksen hillinnän näkökulmasta?

Saara: No kyllä siinä ilmastonmuutoksen hillinnässä se tärkein rooli on nimenomaan se, että metsät sitoo näitä kaikkia kasvihuonekaasuja ja muita ilmastopäästöjä, mitä me ihmiset ilmaan tuprutellaan, eli se on tavallaan sitten siinä hiilensidonnassa ihan valtavan iso rooli, mutta jotenkin sitten tässä niin kuin suomalaisessa ehkä vielä pohjoissavolaisessa ilmapiirissä, niin ei voida unohtaa sitä, että se metsä ensinnäkin se on tulonlähde ollut meille todella pitkään ja sitten toisaalta myös se, että minkälainen just se luontosuhde ja metsäsuhte meillä itse kullakin on ja sen takia varmasti juuri kun ne metsät on jotenkin niin paljon ikään kuin meidän siinä, niinku verenperinnössä, niin sen takia se aiheuttaa myös hirveän paljon sitä julkista keskustelua ja näitä niinku mediaotsikoita.

Minna: Kyllä niinpä.

Jyri: Joo ja sitten varmaan se, että metsä on vielä irrotettu siitä isosta kuvasta, että kun se meidän tärkein työhän on tietenkin, että miten me siirrytään pois fossiilitaloudesta, että katsois sitä kokonaiskuvaa, että metsillä on ihan keskeinen rooli, mutta samalla tavalla on vaikka sitten vesistöillä järville ja joilla, lammilla, merellä mutta miten tätä kokonaiskuvaa katsottaisiin suhteessa myös tähän metsiin, mutta se on selvä kun Suomessa aina puhutaan, että me eletään metsästä niin se on meillä on niin jotenkin syvä se suhde siihen ja se tekee tätä asiaa hankalaksi, mutta samaan aikaan meillä on vaan enää 3% meidän metsistä luonnonvaraisia metsiä. Tilanne on myös aika hurja.

Minna: Niinpä ja nää on niinku tosi hankalia asioita, että miten näitä niinku kannattaa lähteä lähestymään. Ja sitten jos me käännetäänkin sitä näkökulmaa toisin päin ja pohditaan myös sitä, että ilmastonmuutoshan toki myös muuttaa niitä olosuhteita, joka myös sitten vaikuttaa metsiin ja tulee esimerkiksi metsätuho-riskit kasvaa ja siellä metsässäkin niin kun ne kasvuolosuhteet muuttuu, niin miten nyt kun käännetään tämä ajatus toisin päin ja mietitään metsien roolia niin kuin ilmastonmuutoksen kohteena ehkä ennemmin niin minkälaiseksi se metsän rooli muuttuu? Ollaanko me pulassa? Onko meillä metsiä tulevaisuudessa?

Saara: Joo toi on hyvä, hyvä näkökulma ja ehkä julkisessa keskustelussa on alkanut enemmän myöskin tulemaan esille nämä ilmastoriskit ja niiden vaikutukset meidän metsiin. Sateisuus, kuivuus ja talviolosuhteiden muutos muun muassa nämä, niin näillä on ihan valtavan isot merkitykset meidän metsiin ja siihen, että millä tavalla meidän pitäisi jotenkin käsitellä ja ymmärtää itsessä laajemminkin metsiä, niinku Jyri tuossa on hyvin viittasi, vaikka tää niinku vesistökyseminen niin pitäisi jotenkin ottaa ihan eri tavalla niinkun huomioon isossa kuvassa ja sitten kun puhutaan niinku ilmastomuutoksesta yleisesti vielä niin se luonnon monimuotoisuus ja luontokato on nykyään niin vahvasti linkittynyt siihen, että ei me voida enää oikeastaan eritellä niitä mitenkään toisistaan, että niistä puhutaan yhtä aikaa ja sitten tässä niinku ilmastoriskien hallinnassa ja ilmastomuutokseen sopeutumisessa ja varautumistyössä niin ne toimenpiteet kuitenkin on usein sellaisia, jotka toimii vähän niin kuin luonnon ennallistamisessa tai sen luontokadon torjunnassa, että siellä on niin kun hirveän hyviä niinku tämmöisiä itse nään, niin kun aika toiveikkainakin myös kuitenkin sitä varautumistyötä.

Jyri: Joo tämä varautuminen tää on mielenkiintoinen, että kun me kytketään tää keskustelu vielä tämmöisen turvallisuuskeskusteluun, metsillä on hirmu iso merkitys kun puhutaan meidän Suomen turvallisuudesta. Se on meidän elinkeinojen lähde, sitten metsillä on iso merkitys siitä, että miten me rakennetaan meidän tämmöistä varautumista. Meillä on niinku metsäautotiet. Taitaa olla maailman erikoisimpia juttuja, että meillä on niinku metsä on niin moninaisessa käytössä, että se on hiilinielu, tulonlähde, se on osana meidän koko varautumispolitiikkaa ja turvallisuuspolitiikkaa. Ja sen takia siihen varmaan liittyykin niin paljon näitä keskustelunäkökulmia, mutta juuri tää että nyt kun meillä tulee nää ilmastoriskit jotka alkaa sitten vaikuttaa, niin tätä voi olla vaikea välillä hahmottaaakin, että mihin kaikkeen se vaikuttaa metsissä. Se muuttaa niin paljon sitten meidän elinympäristöjä ja samaan aikaan kun puhutaan tästä sopeutumisesta ja ilmastoriskeistä niin mitä se on sitten vaikka kaupunkimetsät. Kyllä voi olla tosi tärkeä, että isot puistikot saattaisikin viilentää kaupunkeja, että mitä se metsä tarkoittaaakin tulevaisuudessa, niin voi olla hyvin vielä erilaisia uusia innovaatioita syntymässä.

Minna: Kyllä. Eli niin kun aika monta tärkeätä asiaa mihin niin kun metsät vaikuttaa. Ja sitten jos mietitään niin nämä tavoitteet voi olla toisinaan myös ristiriidassa. Toisinaan sitten niin, kun vaikka toimenpiteet voi hyvin tukea toisiaan esimerkiksi niinku ennallistamistoimenpiteet voi vaikuttaa monimuotoisuuteen positiivisesti, vesien tilaan positiivisesti, mutta sitten taas voi ollakin vaikea, että miten me saadaan sieltä metsästä ne taloudelliset tulot ja huolehditaan samalla kuitenkin siitä monimuotoisuudesta, että me ollaan tosi sellaisen niin kun ehkä monimutkaisen, ollaanko jopa vaikea asia äärellä? Mitä te ajattelette?

Jyri: Jos mä jatkan suoraan tuosta mihinkä äsken oikeastaan jäin, niin kyllä ollaan että, mä veikkaan, että meillä on syntymässä, jos ajatellaan suomalaista vaikka ympäristöliike, jossa metsä oli ihan keskeisessä roolissa. Mitenkä mikä on meidän luontosuhde ja metsäsuhte, niin se varmaan nousee nyt uudella tavalla, kun meitä meidän metsiä uhkaa myös tämä ilmastonmuutos, että ei pelkästään se ihmisten toimet, vaan me joudutaan miettimään että mistä kaikkialta syntyy näitä tällaisia uhka- ja riskitekijöitä ja se laittaa varmaan liikkeelle ihan uudenlaista yhteiskunnallista keskustelua, laittanut nyt jo ja me tarvitaan uudenlaista varmaan osaamista siinä, että miten tällaista riskienhallintaa tehdään suhteessa metsiin.

Saara: Joo ja sitten vielä itse asiassa tuohon niinku mistä Jyri sanoi aikaisemmin jotenkin vaikka tästä kaupunkimetsistä ja jotenkin niiden metsien, niin kun läsnäolosta myös ihmisen terveydelle on ihan valtavasti tutkimusta siitä, miten jo lyhytkin oleskelu metsässä laskee sydämen sykettä, verenpaine laskee ja erityisesti niinku vaikutukset mielialaan ja mielenterveyteen ja sitten jotenkin niin kun se että ymmärrys jotenkin tällaisista kokonaisvaltaisemmasta hyvinvoinnista ja siinä myös ne metsät, niin aivan niinku todella monessa roolissa ja keskeisessä roolissa kun miettii myös niinku tätä ihmisten vähän niinku hyvinvoinnin kestävyysvajetta tai tai muuta niinku vähän hankalia sanoja, mutta ymmärrätte varmasti mistä puhun niin kuin siinä, että meidän pitäisi koko ajan jotenkin vahvistaa sitä omaa hyvinvointiamme ympäristön hyvinvointia olla kiinnostuneita meidän maapallon tilasta luonnontilasta ja sitten tällainen niinku metsäkeskustelu on aika ytimessä siellä kuitenkin.

Minna: Kyllä.

Jyri: Saanko mä heti tuohon tarttua?

Minna: Saat, ole hyvä.

Jyri: Tuli mieleen tällainen mielenkiintoinen asia, kun tässä on myös nää kulttuuriset näkökulmat. Tää on tää hyvinvointi terveys mikä on hirveän tärkeätä meille, mikä suhte metsällä on siihen, mutta sitten on vielä tällaisia muistaakseni tällainen hauska käsite, kun psykologinen omistajuus vaikka maisemaan, että me ollaan hirveän tarkkoja oikeasti me identiteetti saattaa rakentua maisemasta, joka hyvin usein on niinku sidoksissa metsiin ja järviin. Harvoin ne on niinku kaupunkimaisemat jotka määrittää vaikka identiteettiä, vaan ne on just näitä ja nyt kun tämä vaikka maisema on muuttumassa niin senhän saattaa herättää erilaisia tuntemuksia ja voi syntyä vaikka yksi syy vaikka ilmastoahdistukselle jopa kun se metsä häviää, muuttuu omassa elinympäristössä taikka vaikka siellä mökkialueella ja hyvin erilaisia näkökulmia tähän metsäsuhteeseen.

Minna: No niin joo, minulle tuli Saaran puheenvuorosta ihan sama asia mieleen ja mietin, että no että nostettaisiin se tähän se ilmastoahdistus, että sehän niin, kun esimerkiksi tosi monella nuorella nykypäivänä on niin kun tosi vahvistikin se

ilmastoahdistus ja ehkä miettii että mitä siinä omassa arjessaan voisi tehdä. Niin ei nyt lähdetä kuitenkaan, on paljon asioita mitä omassa arjessaan voi tehdä, lievittääkseen sitä ilmastoahdistusta ja kokeakseen, että tekee kuitenkin itse niin kuin toimenpiteitä. Mutta jos me mietitään metsiä niin no siinä totta kai ehkä niin kun metsänomistajat nousee sitten niin kun heillä on tosi iso rooli siinä niin kun, että he voivat omalta osaltaan sitä ilmastoahdistusta ehkä vähentää tekemällä oikeita toimenpiteitä siellä metsässä. Niin miten te näette, että miten ehkä tällaisten metsänomistajien kannattaisi tämmöiseen aiheeseen lähteä syventymään, jos ei vaikka hirveästi vielä tiedä tai jos tietää enemmänkin, niin miten sitä voisi ehkä sitä tuskaa lähteä helpottamaan ja miettimään? Oli ehkä vähän monimutkainen kysymys, mutta saitte ehkä kiinni.

Saara: Niin ja varmaan tuossa juuri se, että kun meillä on niin pitkä se historia metsätaloudessa ja metsien hoidossa ja kuitenkin sitten kun ilmasto muuttuu, toimintaympäristö muuttuu niin sitten se metsien käsittely ja metsänomistajuus myös on ikään kuin lyhyessä ajassa vain muuttunut aika radikaalistikin. Ja kuka nykyään omistaa metsiä, niin siinäkin on niin kun paljon muutosta tapahtunut, niin kun tavallaan niin kun pitkässä jännässä niin lyhyellä aikavälillä. Kyllä noi metsänhoitoyhdistykset on mun mielestä edelleen aika isossa roolissa siinä, että minkälaista niinku ohjeistusta ja neuvontaa heiltä saa. Mun ymmärrys on, että kuitenkin sielläkin puhutaan paljon tästä ilmastokestävä metsänhoito teemasta nykyään enemmän kuin aikaisemmin. Aa että siellä tietysti on osaamista. Metsäkeskus on hyvä toimija minun mielestä myöskin tuottamaan tämmöistä niinku kohtalaisen riippumatonta tietoa siitä, että minkälaisia toimenpiteitä kannattaisi tehdä. Ehkä ihan vaan semmoinen niinku yleisesti uteliaisuus ja kyllä mun mielestä mua aina ilahduttaa kyllä jos pääsee tämmöiselle niinku metsävierailuille, jossa metsänomistajat itse niin kun tekee havaintoja siellä metsässä, että mitä muutoksia täällä näkyy. Mitä juttuja. Huomatkaa täällä on tällaisia kantoja ja nykyään jossa vilisee sitä ja tätä, että tottakai se on mun mielestä iso osa että menee sinne itse metsään ja havainnoi siellä niitä asioita.

Jyri: Joo ja tuli mieleen tämmöinen varmaan metsän omistajuuskin on varmaan muutoksessa, että uusia muotoja syntymässä. Ja voi olla, että lähitulevaisuudessa jopa se, että metsänsuojelustakin maksetaan omistajille, ettei pelkästään se taloudellinen hyöty tule siitä että metsä on vaikka kaadetaan vaan metsänsuojelusta voi tulla vielä niinku myös liiketoimintaa. Aika näyttää ja nytkin hän näkee jo että onhan rohkeita metsänomistajia tullut julkisuuteen, että itse suojelevat metsiä. Ihan rauhoittuvat jonkun alueen ja sitten on tämmöisiä mielenkiintoisia niinku muotoja jos ajatellaan vaikka luonnonperintösäätiö, että sä voit vaikka ostaa joillekin lahjaksi metsään.

Minna: Niinpä.

Jyri: Eli tulee ihan uudenlaisiakin tämmöisiä omistajuuksia ja tämä on hirmu tärkeätä, että me mietitään niinku erilaisia tapoja mitenkä metsääkin voi omistaa.

Saara: Saako mainostaa?

Minna: Anna mennä.

Saara: Meillä on myös Pohjois-Savossa valmistuu ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma ja sinne on tunnistettu aika laajankin asiantuntijajoukon voimin niitä toimenpiteitä, joita erityisesti siinä niinku ilmaston muuttuessa niin kannattaisi huomioida kun suunnittelee sitä, että mitä siellä metsissä tehdään.

Minna: Kyllä toi oli ihan hyvä mainostus ja mietin myös sitä, että just ihan sama kuka se on se metsänomistaja niin se on ihan hyvä osata myös kertoa niitä omia toiveita ja tavoitteita sille omalle metsäasiantuntijalle, että se osaa se metsäasiantuntija sitten vastata niihin, että kyllähän siellä on metsäasiantuntijoilla oikeasti sitä osaamista ja tietotaitoa miten näitä asioita voidaan toteuttaa, mutta he tarvitsee sen tiedon siltä metsänomistajalta, että miten metsänomistaja haluaisi että toimitaan? Sano vaan Jyri.

Jyri: Joo tästä tuli mieleen, että ihan uudenlaisten metsäpohjaisten palvelujen rakentaminenkin varmaan sekin tulee kehittymään. Ihmiset tykkää nykyään mennä vaikka erilaisille ohjatuille metsäretkille. Tuo kansallispuistovillitys mikä iski pandemia aikana, niin sehän kannattaisi kyllä hyödyntää ylipäättään uudenaikaisena niinku metsäpalveluina, että kaupunkilaisetkin uskaltaa lähteä metsiin. Voi olla vaikka niinku luontokuvaajaretkiä tai mitä tahansa tällaisia miten metsiä hyödynnetään niin hyvinvoinnin näkökulmasta.

Minna: Niimpä, tosi paljon ja jos miettii niinku matkailuakin niin kyllähän se metsä tarjoaa sinnekin puolelle varmasti vielä enemmän kuin miten sitä nyt hyödynnetään, että niitä niin kun niitä metsiä voidaan käyttää niin monin tavoin. Ja sitten jos mietitään luonnontuotteita, että se on kyllä valtava pooli myös miten me niitä metsiä voidaan käyttää.

Jyri: Joo, me ollaan ehkä niin kuin tuossa metsämäkinoissa keskitytty tällaisiin isoihin maisemiin, niin kun vaikka Puijo tällä alueella Väisälänmäki, mutta yksi hyvin se voi olla joku ihan lähimetsä ja kukkula se tärkeä. Se on ollut se perinteinen tapa ajatella, että ne on nää isot kohteet merkityksellisiä.

Minna: Kyllä ja ainakin itsellä on semmoinen tunne, että kun tuonne metsään lähtee tietämättä ehkä että minne on menossa, niin löytääkin ne hienoimmat kohteet silloin vähän niinku sattumalta, että ehkä meidän pitäisi niinku uskaltaa oikeasti vaan lähteä sinne tutkimusmatkalle. Ehkä ihan hyvä joku kartta tai muu olla että löytää pois, mutta silloin löytää usein niitä hienoimpia kohteita.

Saara: Kyllä just näin ja henkilökohtaisesti voi sanoa niin ihan rakastan maastokartta sovellusta kun siinä nimenomaan niinku sä rupeat vaan katsomaan sitä, että aivan tuolla on tuommoinen lämpäre että katsotaanpa lähdetäänkö liikkumaan sitä kohti, että mitä sieltä löytyy tai kun luonnonsuojelualueet näkyy siellä niin on tosi kiinnostavia

ja kiehtovia, aika pieniä niin kun paikkoja tai pisteitä siellä, mutta sitten sä menet siihen paikalle niin sitten voi niinku ihmetellä että mitä täältä löytyikään.

Jyri: Mutta ymmärrän myös sen keskustelun tässä, että onko kansallispuisto tehty ihmistä varten vai luontoa varten. Semmoinenkin keskustelu on herännyt, että jos yhtäkkiä meitä on liikaa niillä suojelualueella niin häviääkö sitten meidän luonnon monimuotoisuutta sen takia, että ymmärrän tässäkin keskustellaan, että pitäisi löytää tasapaino kaikessa koko ajan että.

Minna: Niin niinpä. Toi onkin niinku hankala kysymys, että tottakai me halutaan nauttia siitä metsästä, mutta sitäkin kohtuullisesti, että hyvin hankalan asian ääreen päästä jälleen kerran. Hyvä hei no te olette vetäneet vetäneet yhdessä Pohjois-Savon ympäristödialogisarjaa, jossa on haettu ratkaisuja viheliäisiin ongelmiin. Miten tärkeänä te näette tämän yhteisen keskustelun rakentamisen ilmastonmuutokseen liittyvien ongelmien ratkomisessa?

Saara: No kyllä se on meidän mielestä, voinko me puhua Jyri meidän yhteisellä suulla?

Jyri: Anna mennä vaan.

Saara: Sitten Jyri voi niinku pehmentää. Meidän mielestä niin kyllähän se on itsessä yksi avainratkaisu kaikkeen tähän niinku yhteiseen tekemiseen ja siinä dialogisuudesta on siis se toimii siihen yhteisen ymmärryksen kasvattamiseen. Eli se on niinku lähinnä sitä niinku ymmärrystyötä ja mitä me tarvitaan mun mielestä nyt kuitenkin kaikkein eniten just tässä hetkessä on se, että me ymmärrettäisiin toisiamme vähän paremmin. Ymmärrettäisiin ehkä pikkuisen myös sitä historiaa mikä vaikka metsiin liittyen on tosi sidoksissa meihin tai maatalouden kysymykset meillä maakunnassa on myös merkittäviä ja sitten me ymmärrettäisiin myös sitä, että mihin me ollaan menossa, mihin tää niinku muutos meitä vie ja ymmärrettäis niitä näkökulmia. Ja siinä sitten kun on näitä niinku erilaisia ajattelijoita ja erilaisia näkemyksiä niin niissä dialogeissa niinku on se kaunis helmi tai se ajatus juuri siitä, että jokainen pikkuisen niinku tulee toisiaan lähemmäksi siinä keskustelussa väkisinkin.

Minna: Kyllä, niinpä.

Jyri: Joo tämä miksi ympäristödialogit on tuntunut niin tärkeältä varmaan sekin, että mehän ollaan ihan uuden asian edessä, kun me puhutaan ilmastonmuutoksesta ja luontokadosta. Eihän ihmiskunnalla ole ollut tällaista asiaa ennen, että me ollaan ymmärrettykin, että tapahtuu näin isoja asioita. Eikä niihin noin vaan voi vaikuttaakaan ja se lisää hämmennystä ihmisissä. Jokainenhan meistä on vähän niinku sormisuussa, että mitä tapahtuu jolloin ei oikeastaan ole muuta keinoa kuin lisätä keskustelua, että me ymmärretään paremmin tätä muutosta, mutta vaikka meillä on niitä ristiriitoja asioissa jopa konfliktinsiemeniä, kun sen keskustelun kääntää siihen yhteiseen tulevaisuuteen, niin sillä tavalla oikeastaan on ehkä paras tapa rakentaakin sitä

toivottua tulevaisuutta. On niin erikoinen tilanne meillä nyt, että me, että me pannaan tällaisia nimiä siellä kun vihreä siirtymä tai kestäväkehitys. Niin loppujen lopuksi ne on kyse on valtavasta muutoksesta meidän niinku elinympäristössä, se on hyväksyttävää, että olemme hämmentyneitä.

Minna: Niinpä ja just se että sitten niinku oikeasti ihmiset pääsee sanomaan niitä omia ajatuksiaan ja mielipiteitään ääneen niille mahdollistetaan semmoinen tila missä ne voi rohkeasti keskustella ja kertoa niitä omia mielipiteitään. Että muutamia toki oon ympäristödialogeja ollut itsekin kuuntelemassa niin se on ollut kyllä jotenkin tosi mahtavaa huomata se, miten rohkeasti ihmiset sitten uskaltaa tuoda niitä omia kokemuksia esille ja uskon että se niin kun tosi paljon myös tuo sitä luottamusta sitten niin kun eri ihmisten välillä ja sitten helpottaa sitä toisen niin kun näkökulman ymmärtämistä.

Saara: Siinä on just toi luottamus on aivan niin kuin ratkaisevassa asemassa itse asiassa kaikessa jotenkin tässä yhteisessä tekemisessä ja yhteisen ymmärryksen rakentamisessa ja kun mietitään niitä seuraavia toimenpiteitä, niin kyllähän meillä pitää olla se luottamus toisiimme kohtaan ja luottamus siihen, että se tulevaisuus on vähän parempi kuin mitä se nyt on. Eli eli mä ainakin itse näen just vähän niinku miten Jyrikin tuossa aloitti puhumaan niin siitä jotenkin se tulevaisuususkko on niin ainakin meillä ei ollut niin tärkeä kun me suunnitellaan niitä dialogien sisältöjä, että lopussa pitää katsoa siihen tulevaisuuteen toiveikkaasti ja mieluummin jopa niin ollaan niitä yritetty rakentaa että ei niin, että jokainen kertoo, että mitä hyviä juttuja on kukin yksinään aikaisemmin tehnyt, vaan että mitkä asiat tässä hetkessä nyt vaikuttaa siihen, että millaista tulevaisuutta me tehdään yhdessä niin, jotenkin se se on ollut itselleni ja aika tärkeä asia jotenkin tuossa kaikinensa eli siinä tehdään, rakennetaan nimenomaan sitä luottamusta, mutta sitten mikä sen dialogisuudesta on myös kiinnostavaa, että me ollaan pakotettu kuitenkin ne keskustelijat niin puolitoista – kaksi tuntia ne on sattunut jopa yli kaksituntisia niin ihan vaan olemaan läsnä siinä hetkessä ei saa olla puhelimia ei läppäriä korkeintaan niin kuin kynä ja vihko, joita ne selvästi arastelee myös käyttää, vaikka niillä on ne niin kuin tukena siinä olevinaan vaan sinun pitää oikeasti kuunnella. Siinä on säännöt liity toisen puheeseen, käytä arkikieltä, puhu niin kun lyhyesti, kysy muilta, yritä hakea ymmärrystä niin se on itse asiassa yllättävän poikkeuksellisesti poikkeuksellista niin kuin nykyaikana tässä keskustelukulttuurissa.

Minna: Ihan totta.

Jyri: Nyt on niinku kerrankin semmoiset pelisäännöt, että ei tarvi laulaa toista suohon ei tarvitse niinku väitellä ja olla parempi töistä ja ihmiset tykkää kun tulee lupa keskustella niinku rauhallisesti. Se on jännä juttu. Meillä on samoissa keskusteluissa ollut vaikka niinku elokapina nuoria metsänomistajia, tutkijoita, poliitikkoja. Kyllä kun on yhteiset säännöt niin ihan toisella tavalla päästään

keskustelemaan niitä mitkä omaa mieltä painaa ja yrittää ymmärtää miksi toisenkin mieltä painaa, mutta eri näkökulmasta.

Minna: Näinpä just näin joo ja sitten vielä tuohon, että kun nehän on tosiaan aika pitkäkestoisia, kun ne tuota ihmiset siellä keskustelee keskenään ja itselläkin tuli ehkä ensimmäistä kertaa sille, että ahaa näin pitkään täytyy niin kuin kuunnella, että hetkonen mites nyt täällä niin kuin yleisössä ollaan, mutta se menee muuten yllättävän nopeasti se aika, että jotenkin siinä tuntuu että humpsahtaa vaan sinne niinku keskusteluun ja jää kuuntelemaan että se on jotenkin tosi hieno kokonaisuus.

Saara: Joo että sen itse ne ne mitä ollaan järjestetty just sillä lailla avoimesti, että pääsee myös yleisö siinä niin kun seuraamaan jollakin tavalla aina osallistetaan myös, niin siinä me kyllä huomaan myös niinku yleisöstä, että ne vähän niinku laskeutuu siihen, että hartiat vähän laskeutuu ja ihmiset on silleen aivan nyt tässä ollaan, nopotetaan ja kuunnellaan mitä näillä on sanottavaa.

Jyri: Ja mikä on minusta mielenkiintoista? Kukaan ei ole vielä koskaan kieltäytynyt kun ollaan kutsuttu puhujiksi, keskustelijoiksi. Se on mielenkiintoinen asia, että kukaan ei ole sanonut, että etenkin että ei voi tulla sen takia, että edustaa vaikka sitä ja sitä näkökulmaa tai organisaatiota ei ole tällaista syytä.

Minna: Joo, ehkä se on tulee semmoinen olo, että se on turvallinen se keskusteluympäristö niin sitten mielellään toki myös osallistuu. Hei, nyt meillä on niin kun erityisesti kuntametsät ja kunta metsien hoito tässä vastuullista metsäsuunnittelua kuntametsänomistajille hankkeessa keskiössä ja yksi osa ympäristödialogisarjaa oli myös kunta metsien hoitoon ja käyttöön liittyvä dialogi. Minkälaisia ajatuksia teille tuli siellä, minkälainen rooli ekanakin kuntametsänomistajilla on ilmastonmuutokseen liittyvien haasteiden ratkomisessa, ehkä pysytään siinä metsän näkökulmasta nyt ja miten tärkeänä koette tuommoisen dialogisuuden osana kuntametsien hoitoa ja käyttöä?

Jyri: Hei ennen kun Saara katsot varmaan kohta myös vähän niinku politiikan näkökulmasta kun mennään tämmöiseen kuntatasolle, mutta itse koen ainakin sen, että tähän on nyt hirmu tärkeä osa avointa demokratiaa tämmöinen työskentely, että kun puhutaan kuntametsästä, niin nehän on meidän yhteisiä metsiä ja sillä on hirmu tärkeätä, että demokraattisella prosesseilla viedään eteenpäin sitä kehittämistyötä. Ymmärrän, että on kovia paineita tietenkin vaikka päätöksenteossa, että tulee erilaisia on lakiin liittyviä ohjauskeinoja ja sitten on se yleinen niinku vaikka fiilis, että se tuntuu, että näin pitäisi tehdä. Ja sen takia tuo keskustelumenetelmä voi olla siinäkin hyvä, että se lisää sitä avoimen demokratian osuutta siinä päätöksenteossa.

Saara: Joo siis tismalleen näin ja jotenkin sitten mietin, että kuntapäättäjiltä, johtavilta viranhaltijoilta odotetaan myös nykyään aika paljon sitä, että pitäisi tiedolla johtaa ja nyt vaikka ei ole pitkä aika siitä kun Suomen kaikki tiedepaneelit julkaisi yhteisen

tämmöisen synteesin siitä että hakkuita pitäisi vähentää ja se on niinku tieteen tulos ja ja itsekin niinku hiilineutraalius työtä tekevänä, niin tunnistan ihan täysin sen viestin ja mutta sitten siinä on niinku se hyväksyttävyyden näkökulma, joka on niinku pakko ottaa erityisesti siellä jotenkin kuntapäättäjänä huomioon, että onko tää niinku onko se niin että avohakkuut joista myös tosi paljon nyt jotenkin keskustellaan, että voidaanko me oikeasti linjata että ei avohakkuita, että meneekö se niinku läpi? Onko se sellainen viesti joka kuntalaiset ottaa sille että niinku tavallaan yhteismitallisia vastaan, että hyvä terveinen näillä on varmaan ihan relevantit nää jutut täällä muutenkin. Tää tuli ihan vasta itse asiassa nyt yhden Kuopion kaupunginkin viranhaltijan kanssa kun juteltiin aiheesta mistä hän oli jotenkin silleen, että ei se ei se välttämättä niinku mene kaikilla läpi, vaikka se olisikin se viesti mikä me tavallaan, minkä se tiede sieltä tuottaa? Eli yllättävän iso rooli minusta siinä kuntapäättäjä on, että miten niitä yhteisiä metsiä kuntalaisten metsien, niin kun siinä Siilinjärven metsädialogissa kunnanjohtaja todella kivasti sanoi, että nää on meidän kuntalaisten metsiä ja ja sieltä niinku toivotaan se se imputti viesti niinku saatavan myös että miten niitä toivotaan että että niitä käytetään.

Jyri: Ja sitten yksi ehkä semmoinen mikä saattaa unohtua meillä on tämmönen aikajana, tämmöinen vähän perspektiivi asia. Ei ole kauaa 70-luvusta oikeesti. Moni on elänyt 70-luvulla, ja vielä 70-luvulla oli yleisesti hyväksyttyä yhteiskunnassa, että luontoahan sai riistää ja ympäristöä hyvinvoinnin eteen. Meillä oli ihan uskomattomia operaatioita yhteiskunnassa ja ne oli sosiaalisesti hyväksyttäviä toimenpiteitä.

Saara: Itämeri on ollut kaatopaikka muun muassa.

Jyri: Ja nyt osa päättäjistä on elänyt myös sitä aikaa, niin pitää ymmärtää se, että aikamoinen muutos on myös sitten ihmisillä, kun pitää oikeasti miettiä, että mikä on sitä tutkittua tietoa mitenkä minä suhtaudun siihen. Nää on isoja muutoksia jotka on elänyt vaikka tuonkin vaiheen.

Minna: Kyllä ja sitä tietoa tulee myös niin paljon, että pysyy siinä niinku mukana, että mikä näistä nyt on se oikea.

Jyri: Tietenkin on myös ymmärrettävää, että ei ole aina helppo päättää.

Minna: Kyllä

Saara: Tuosta jos voi vielä niinku sanoa kun näihin metsiin liittyen tuohon hiilinieluihin liittyy nää laskennan kysymykset nyt tosi niin kuin isossa roolissa ja kun on näitä hiilineutraaliustavoitteita. Luonnonvarakeskus on nyt julkaissut niitä myös maakuntakohtaisesti, että minkälaisia ne metsien hiilinielut tai maankäyttösektorin hiilinielut on ja sitten tulee siitä, että no miksi Ruotsissa tällä tavalla tutkitaan Suomessa näin ja meillä on erilaisia mittaustuloksia, nämä vaikuttaa hirveästi, kun jotenkin harmittaa että sitten lähdetään siihen niin kun yksityiskohtaiseen pieneen niinku pilkkomiseen kun jotenkin tekisi mieli vaan enemmän sitä yrittää sitä isoa kuvaa

saada sieltä, että no onko se metsä vielä niinku suurin piirtein hiilinielu vai onko se jo päästö ja ehkä se iso kuva on kuitenkin se, että me halutaan niitä hiilinieluja vahvistaa ja siihen on monenlaisia toimenpiteitä mitä voidaan tehdä ja niiden niihin enemmänkin kiinnittää huomiota, kun sitten niihin yksittäisiin niinku lukuihin joka taas on omasta mielestäni osa sitä sellaista niinku sivistynyttä keskustelukulttuuria, mitä me yritetään näissä dialogeissa myöskin edistää, että ei mentäisi ihan niihin niin kun nippeleihin vaan puhuttaisiin ehkä niistä isommista kehityskaaressa ja siitä tulevasta.

Minna: Kyllä. Ja tuossakin niin kun jotenkin tulee sellainen olo, että meidän pitäisi niinku hyvin olla tässä hetkessä kiinni, mutta myös nähdä sinne tulevaan, että mitä meidän nyt ihan oikeasti kannattaisi lähteä tekemään ja jos me huomataan, että nyt tällä hetkellä on joku asia vinksallaan, niin mietittäisiin nimenomaan yksi mitkä ne on ne keinot että me parannetaan tilannetta.

Jyri: Kyllä ja täähän on sellainen. Voisi puhua, että ehkä nykyään pitäisi olla jopa tämmöinen yleinen kansalaistaito, tämmöinen ennakointitaito. Se tulee eihän varmaan ihmiskunnan historiassa ole koskaan ollut tällaisessa tilannetta, että meidän pitäisi näin paljon pystyä mielikuvittelemaan tulevaisuutta, että me tehtäisiin oikeita valintoja ja vielä niinku että se moraalit on mukana siinä, että on aika haastavaa aikaa.

Minna: No kyllä näin on.

Saara: Me ollaan tuossa meidän Hiilineutraali Pohjois-Savon vastuullista ja vaikuttavasti hankkeessa tehty just Sitran kanssa tämmöinen tulevaisuusvaltakokeilu, jossa kierrettiin pohjoissavolaisia kouluja ja yläastelaisten ja yläkoululaisten kanssa kuvattiin sitä, että minkälainen on heidän toivottu tulevaisuus Pohjois-Savossa vuonna 2050 ja tämä heidän niinku visualisoimakuva siitä on sitten toiminut sen meidän sopeutumissuunnitelman pohjana. Eli ajatus siitä, että hei nuoret ja lapset haluaa tällaisen toivotun tulevaisuuden Pohjois-Savossa, miten me aikuiset vastuulliset voidaan sitä heille rakentaa. Ja siellä oikeasti korostuu todella paljon tietysti kun puhutaan pohjoissavolaisista ja me ollaan pienissäkin kunnissa käyty, niin kyllä siellä niin kun on hirveästi sitä kuvastoa niin kun tämmöisestä monimuotoisesta luonnosta ja aika innovatiivisia niin kuin puupeltoratkaisuja ja muita mitä siellä on niinku kuvattu, mutta siinä korostui tää että ne oli ihan silleen mitä mitä 2050 että ihan sika vaikea niinku kuvitella jonkun 13-vuotiaan niin kuin 25 vuotta eteenpäin niin saatika sitten meidän niinku jotka täällä nyt ollaan työelämässä niin 25 vuotta eteenpäin. Niinpä. Mutta todella tarpeellisessa sanoisin kanssa.

Minna: Kyllä ehdottomasti.

Jyri: Tähän on pakko ottaa mukaan taide. No niin nyt kun mennään miettimään tulevaisuuksia ja yksi keinohan on ymmärtää sitä kun äsken viittasin tähän mielikuvitustaitoon ja kykyyn. Siitähän siinä on kyse, että on erilaisia tulevaisuuskuvia, osa voi olla aika dystooppisia niinku huonoja tai sitten voi olla romanttisia.

Musta taiteella on hyvä merkitys tässä, että kun me mietitään vaikka meidän luontosuhdetta. Otetaan esimerkki, viikko sitten aukesi Kuopion taidemuseon Kumman galleriassa tällainen vihreä anomia näyttely jonka viesti on se, että sinne mennään katsomaan pieneen galleriaan siellä taidemuseossa sitä kun luonto on enää vaan paketoituna meillä niinku pahvilaatikossa, muovipusseissa. Se herättää mielenkiintoista ajattelua siitä, että mikä meidän luontosuhde on, että voiko nykyinen kehityskulku johtaa siihen, että me joudutaan kaikki metsät museoimaan, että me ees nähdään puita enää. Niin taide on hyvä keino auttaa ymmärtää tällaista vaikka metsäsuhdetta.

Minna: Kyllä, vau, pitääpä lähteä katsomaan tuo.

Saara: Todellakin, kiinnostava.

Jyri: Niin tämä taiteilija oli Timo Kokko. Ettei unohdu nämä nimet.

Saara: Toi itse asiassa tää niinku metsäyhteys on on tosi kiinnostava asia Jyri hyvä kun toit niinku sitä vielä esille koska tuli mieleen että on tutkittu myös sitä että kun ihmiset menee metsään, itse asiassa on luonnossa, hämmästelee, havainnoi siellä ympäristöä niin sillä on niinku myönteisiä vaikutuksia siihen, että minkälaisia valintoja ne tekee arjessaan. Ne jotka on enemmän viettää aikaa luonnossa ja kokee sitä yhteyttä, niin ne tekee kestävämpiä valintoja.

Minna: Aivan

Saara: Eli eihän niinku tavallaan jotenkin mä ajattelen, että mikä olisi paras ilmastoteko minkä voisin tehdä mitä multakin yllättävän paljon kysytään, mä oon silleen mene metsään ja aistii ja havainnoi asioita, että se vahvistaa sitä, että sä teet kestävämpiä valintoja. Plus vielä tämä läsnäolon niin kun merkitys mikä siinä vahvistuu, että hei mä haluan olla enemmän tässä läsnä ja kuulla ja ymmärtää kanssaihmissä ja muita lajeja niin sanotusti.

Minna: Kyllä vau sinä sait kuulostaa tuon ihanan yksinkertaiselta, että miten ollaan niin kuin puhuttu, että kaikki on hirveän monimutkaista, mutta mennään vaan metsään, niin sillähän nää ratkeaa. Joo, mutta hei, me ollaan jakson loppupuolella. Me ollaan pyydetty jokaista vierasta tuomaan mukanaan joku ajatus, lausahdus se voi olla runon pätkä tai mikä tahansa sanallinen viesti, joka kuvaa tulevaisuuden metsää niin minkälaisen ajatuksen te tuotte meille metsän suuntapolunrakentajille?

Saara: Saanko mä aloittaa?

Minna: Aloita vaan.

Saara: Mun lempirunoilijani on Eeva Kilpi, saattaa olla jonkun muunkin. Hänhän on tällainen niinku luonnonsuojelun ystävä myöskin ja hänellä on paljon runoutta myös tota luonnosta ja metsästä. Ja mä haluan tuoda hänen runonsa, joka menee näin:

Metsästä sinä olet tullut, metsään sinun pitää jälleen tuleman, metsästä minäkin olen tullut ja vain metsässä olen ollut oma itseni.

Minna: Vau ihana

Jyri: Mulla on hirveän yksinkertainen juttu tämä. Ismo Alangon kun Suomi putosi puusta, kuvastaa hirveän hyvin tätä meidän luontosuhdetta ja elämänsuhdetta ja suhdetta kaupungistumiseen ja sehän alkaa näin selkeästi se biisi, että kun Suomi putosi puusta, oli kaunis kesäsunnuntai, hölmistynyt ihmislapsi vaihtoa oljet parkettiin. Niin tätähän me eletään nyt just että mitenkä me suhtaudutaan tähän tulevaisuuteen kun ihan oikeasti me tultiin juuri puusta alas.

Minna: Vau, ihan huippu aloitus tälle meidän podcast-sarjalle. Ihanaa, että olitte vieraana Saara ja Jyri kiitos paljon ja hei kuuntelijat tulkaahan mukaan myös seuraavissa jaksoissa. Vielä on 7 jaksoa tulossa, kiitos.

Jyri: Kiitoksia.

Saara: Kiitos paljon.

Minna: Tämä podcast on toteutettu Vastuullista metsäsuunnittelua kuntametsänomistajille hankkeessa. Hanketta rahoittaa Euroopan aluekehitysrahasto ja Pohjois-Savon liitto.